

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

Жовтень 2020

**УКРАЇНА У ФОКУСІ
ІНОЗЕМНИХ ЗМІ:
РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Жовтень 2020

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Березельський (інфографіка),
О. Карашук, І. Соболева,
В. Вакульчук

ЗМІСТ

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС 3

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
НАЙБІЛЬШ ЗНАЧИМИХ ПУБЛІКАЦІЙ**

Суспільно-політичні процеси 23

Соціально-економічні процеси 27

Міжнародні процеси/зв'язки 28

Українська армія 31

Російсько-українське протистояння..... 31

Окуповані території 32

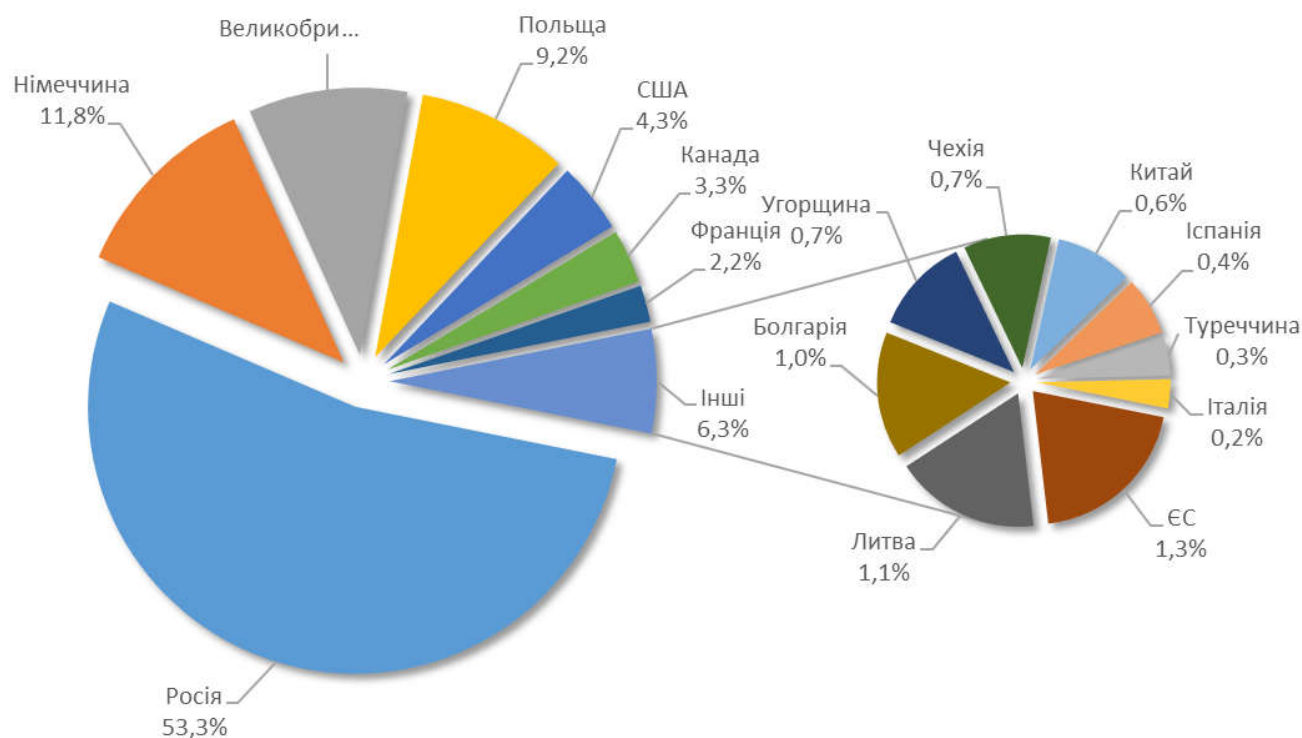
Передрук – тільки з дозволу редакції

З повнотекстовою версією видання можна
ознайомитись на сайті

Центру досліджень соціальних комунікацій
nbuviar.gov.ua

Аналітичний ракурс

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 1 по 31 жовтня 2020 р. дозволив виявити та проаналізувати 1349 публікацій. Загальна кількість відібраних для аналізу матеріалів за даний період складає 719 публікацій, опублікованих російськими ЗМІ та 630 – західними ЗМІ, що у відсотковому відношенні становить 53,3 % та 46,7 % відповідно. Слід зауважити, що до загальної кількості публікацій ввійшло досить багато перепостів одних і тих ж самих статей, однак з різними назвами, та з посиланнями на ресурс, звідки скопійована інформація. Найбільшу кількість перепостів виявлено у інфопросторі російських ЗМІ. Можемо висловити припущення, що така технологія створення «інформаційного шуму» є проявом гібридної війни Росії як проти України, так і проти країн Заходу.

Діаграма 1. Співвідношення кількості публікацій за країнами світу

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що найбільш обговорюваними темами у досліджуваній період, стали питання пов'язані з поширенням коронавірусної інфекції на території України: статистика захворюваності та рівень смертності, методи боротьби та карантинні заходи. Дискусії щодо вакцинації громадян України, також знайшли своє відображення у публікаціях зарубіжних ЗМІ. Зокрема, обговорювали заяву В. Зеленського щодо української «унікальної» вакцини від COVID-19, яка пройшла успішне випробування на людях: *Zelenski zapowiada ukraińską szczepionkę. «Jest wyjątkowa»* (Зеленський анонсує українську вакцину. «Вона унікальна»). Як і в попередні досліджувані періоди, дану проблему, в основному, висвітлювали західні медіа.

Передвиборча риторика та, безпосередньо, вибори до місцевих рад України, які відбулися 25 жовтня 2020 р. займали суттєву частину інформаційного поля зарубіжних ЗМІ, в основному російського медіа простору. Здебільшого у публікаціях, акцентовано увагу на самій підготовці до

виборів та попередніх результатах голосування. Слід зазначити, що зарубіжні журналісти досить часто подавали інформацію, що стосувалася програшу на місцевих виборах провладної партії «Слуга народу». Однак, зауважимо, що журналісти дану поразку приписували безпосередньо президенту В. Зеленському, який виступив обличчям партії. Проведені 25 жовтня 2020 р. місцеві вибори в Україні послужили вотумом недовіри правлячій партії Президента В. Зеленського «Слуга народу», вважає автор статті *Ukrainian local elections: Zelenskyu fairytale is over* (Місцеві вибори в Україні: казка Зеленського закінчена) опублікованій на сторінках **Atlantic Council**. На думку автора статті, можна зробити чотири основні висновки місцевих виборів в Україні. По-перше, діючі мери виглядають переможцями практично скрізь, незалежно від того, вважаються вони корумпованими чи ні. По-друге, участь у виборах була дуже низькою, за оцінками, явка склала всього 37 %. По-третє, всі національні партії одержали вотум недовіри з боку українського електорату. Четвертий ключовий висновок полягає в тому, що українська демократія залишається живою. У будь-якому випадку ці результати місцевих виборів, схоже, підтвердили, що Україна більше не має основи для діючої парламентської більшості. Всесвітньовідоме видання **Bloomberg** надрукувало статтю *Ukrainian Leader's Party Flops in Local Elections in Big Cities* (Партія українського лідера провалилася на місцевих виборах у великих містах) присвячену попереднім результатам українських виборів. На сторінках видання **La Croix** також опубліковано статтю *En Ukraine, des élections locales aux airs de revanche pour la vieille garde* (В Україні місцеві вибори виглядають як помста старій гвардії), що вийшла 25.10.2020 р., «Російська газета» пропонувала публікацію *Зе-зрада* від 26.10.2020 р. Видання «Коммерсант» 26.10.2020 р. оприлюднило статтю *Украина избрала других слуг* (Україна обрала інших слуг), де окрім попередніх результатів виборів, наголосила на провалі партії Президента В. Зеленського «Слуга народу». **Deutsche Welle**, одна з найуспішніших ЗМІ у світі, уважно спостерігала за виборами в Україні та оперативно оновлювала інформацію, про що свідчить велика кількість відібраних публікацій: «Місцеві вибори: у Харкові, Львові, Дніпрі і Одесі лідирують чинні мери – екзитпол», «Місцеві вибори: переможці й переможені», «Місцеві вибори в Україні: поразка партії Зеленського та тріумф чинних мерів опублікованій», та ін. Докладніше у статті *Na Ukrainie odzyskują wpływy siły prorosyjskie i ludzie obalonego przez Majdan prezydenta Janukowycza* (В Україні проросійські сили та вигнаний Майданом президент Янукович відновлюють свій вплив) опублікованій на сторінках Wyborcza.pl:Swiat від 27.10.2020 р.

Опитування громадян анонсоване та ініційоване Президентом України В. Зеленським можна виділити як окрему проблему, яку висвітлювали зарубіжні ЗМІ. Загалом, більшість відібраних публікацій, що стосувалися опитування за змістом містили лише інформування про дану подію, але зустрічалися і аналітичні статті. Наприклад кореспондентка **Bloomberg** у статті *Ukrainian Leader Stages Referendum Show in Late Appeal to Voters* (Український лідер представив референдум в зверненні до виборців) припускала, що дане опитування проводиться за для того аби підняти рейтинги провладної партії та відволікти виборців від невиконаних обіцянок які артикулювали представники влади; водночас у статті *Zelenskyu's new poll could be a threat to local elections in Ukraine* (Нове опитування Зеленського може загрожувати місцевим виборам в Україні) опублікованій на сторінках **New EasternEurope** від 26.10.2020 р., автор висловлював занепокоєння щодо опитування та використання результатів у подальшій державній політиці.

Проблема неоголошеної війни РФ проти України залишається актуальною і часто обговорюваною як російськими, так і західними ЗМІ. У досліджуваний період, виявлено матеріали присвячені врегулюванню конфлікту на Сході України.

У аналітичній статті *Russo-Ukrainian War: Time for Zelenskyu to turn from populism to pragmatism* (Російсько-українська війна: час Зеленському перейти від популізму до прагматизму) **Atlantic Council**, зроблено висновки щодо дій В. Зеленського у деескалації конфлікту на Сході України.

Співпраця України з іншими країнами у різних сферах діяльності, часто висвітлювалася як російськими, так і західними медіа. Так, щотижневик для українців у світі «Міст» опублікував

статтю «Енергоатом» і Westinghouse підписали угоду про постачання ядерного палива. Польські видання Wpolityce та Wgospodarce інформували про співпрацю PGNiG SA, найбільшої енергетичної компанії в Польщі, з Фондом державного майна України. Також, у ЗМІ обговорювали співпрацю України з Туреччиною у військовій сфері.

Українсько-російські взаємовідносини часто описували російські масмедіа. Аналізуючи дані повідомлення, можемо стверджувати, що у російському інфопросторі неодноразово наголошували на нормалізації зв'язків між країнами, а також про їх можливу співпрацю. Як правило, дані публікації пов'язували «перспективи» відновлення відносин країни агресора – РФ та України з лідерами українських політичних партій проросійського спрямування та українськими олігархами.

Проблеми ГТС України, а також дискусії стосовно подальшої долі «Північного потоку-2» висвітлювали здебільшого західні медіа. Так, у оглядовому періоді залишається актуальним питання санкції США проти компаній які беруть участь у реалізації проекту «Північний потік-2».

Суспільно-політичну ситуацію на окупованих територіях України та в анексованому Криму досить часто описували іноЗМІ. Дискусії щодо відновлення водопостачання в Крим та деокупації території залишаються актуальними та часто обговорюваними в інфопросторі зарубіжних медіа.

Соціально-економічні проблеми в Україні, в зазначений період, рідко ставали об'єктами висвітлення зарубіжних ЗМІ.

Діаграма 2. Загальна ієрархія тегів за тематичних груп

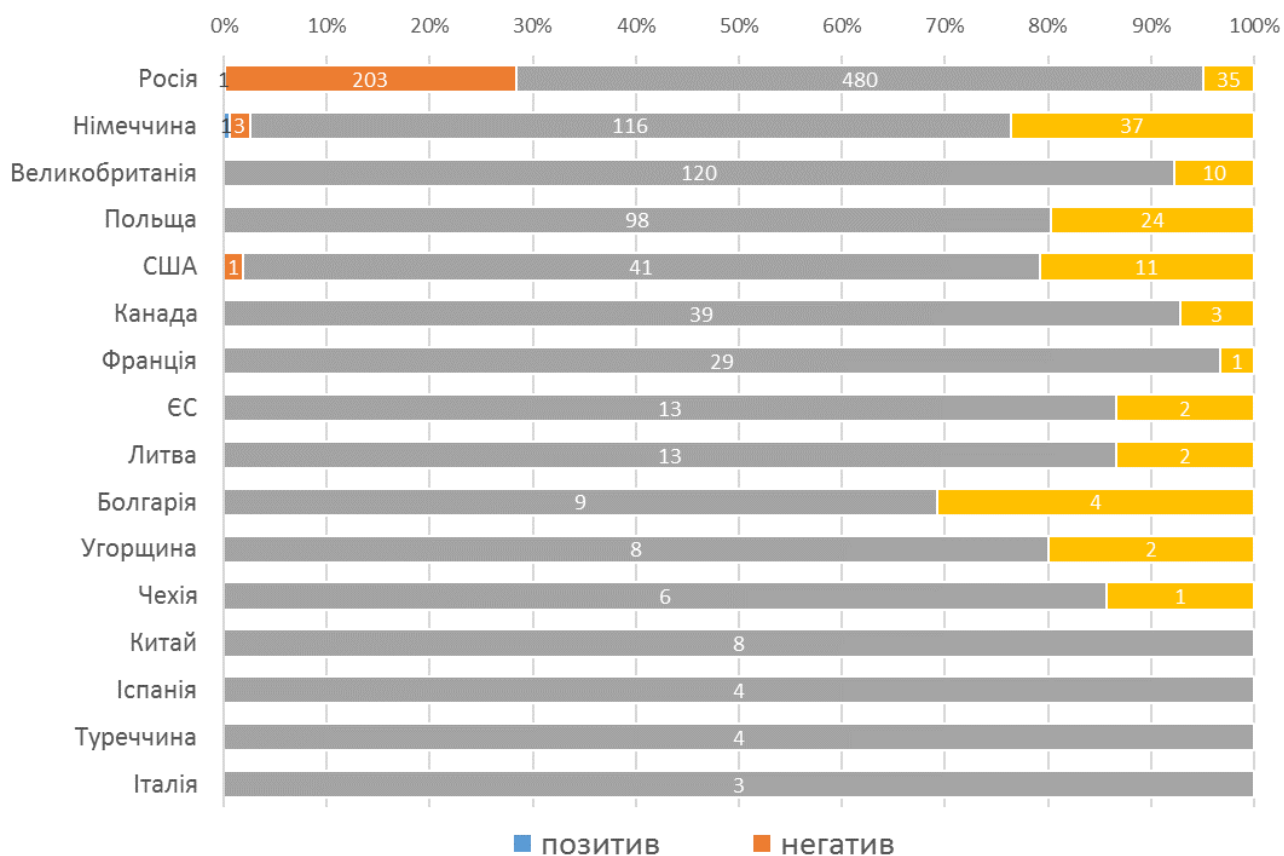

Діаграма 3. Розгалужена ієрархія найбільш згадуваних тегів, що мають свої підтеги

Інформація, подана іноземними ЗМІ та досліджена нами, має різний контекст (значення): передусім можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять головним чином констатацію фактів чи виклад думок; публікацій, які оцінені «негативно» виявлена суттєва кількість, а компліментарних суджень про Україну чи події в ній – зовсім мало. Відсутність оціночних суджень та коментарів експертів у публікаціях ЗМІ, з нашої точки зору, може свідчити про те, що Захід загалом дещо «охолов» щодо України та її проблем. Першопричиною цього є скорочення діалогу українських владних інститутів зі своїми західними партнерами. Більш детально картину контексту повідомлень можна побачити на діаграмах 4 та 5.

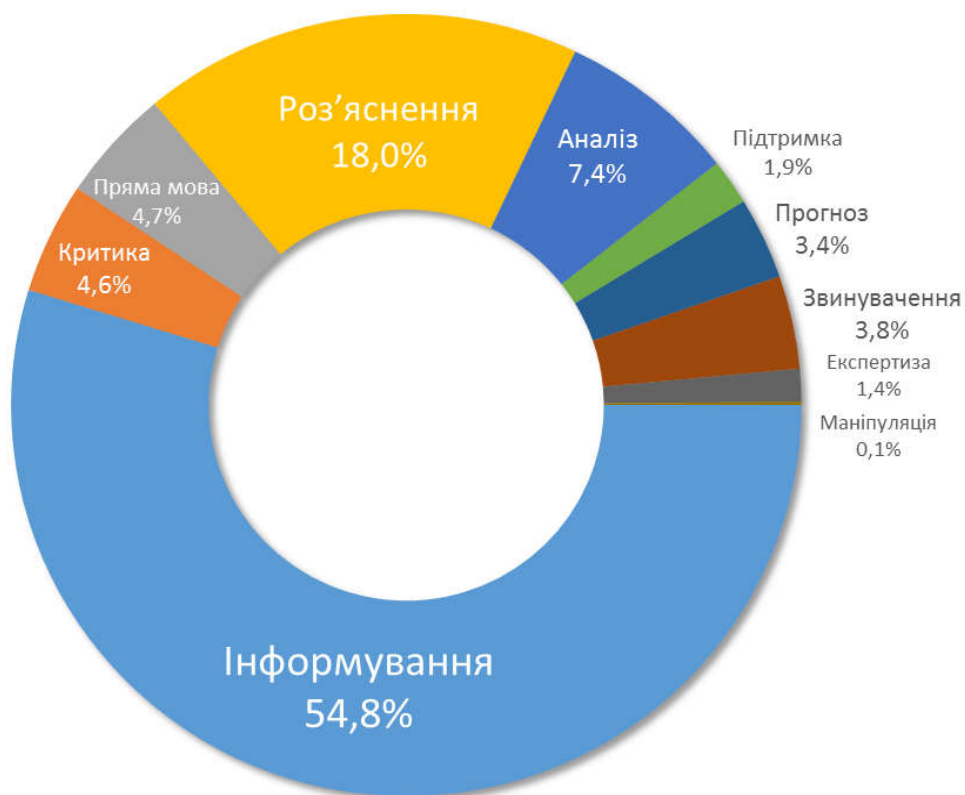
Діаграма 4. Контекст повідомлень

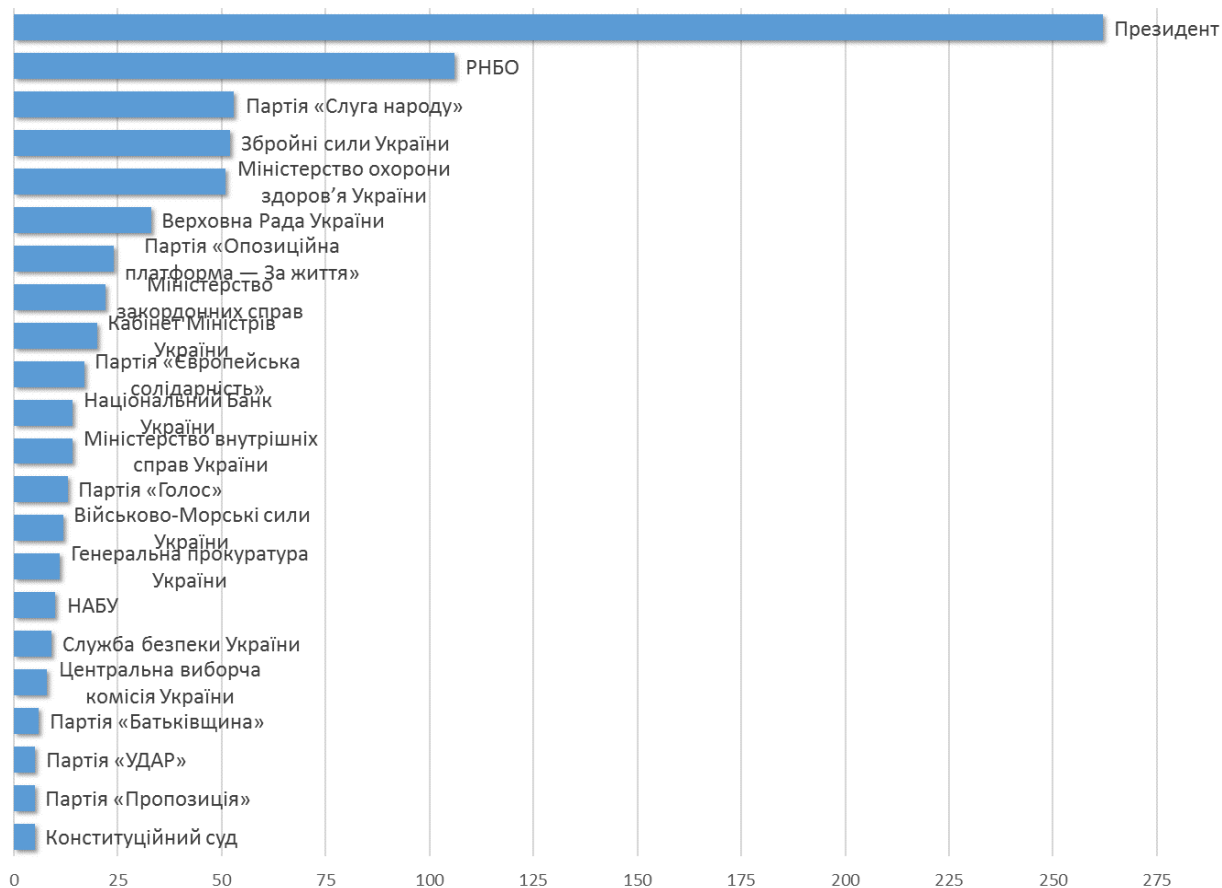
Діаграма 5. Контекст повідомлень за країнами світу

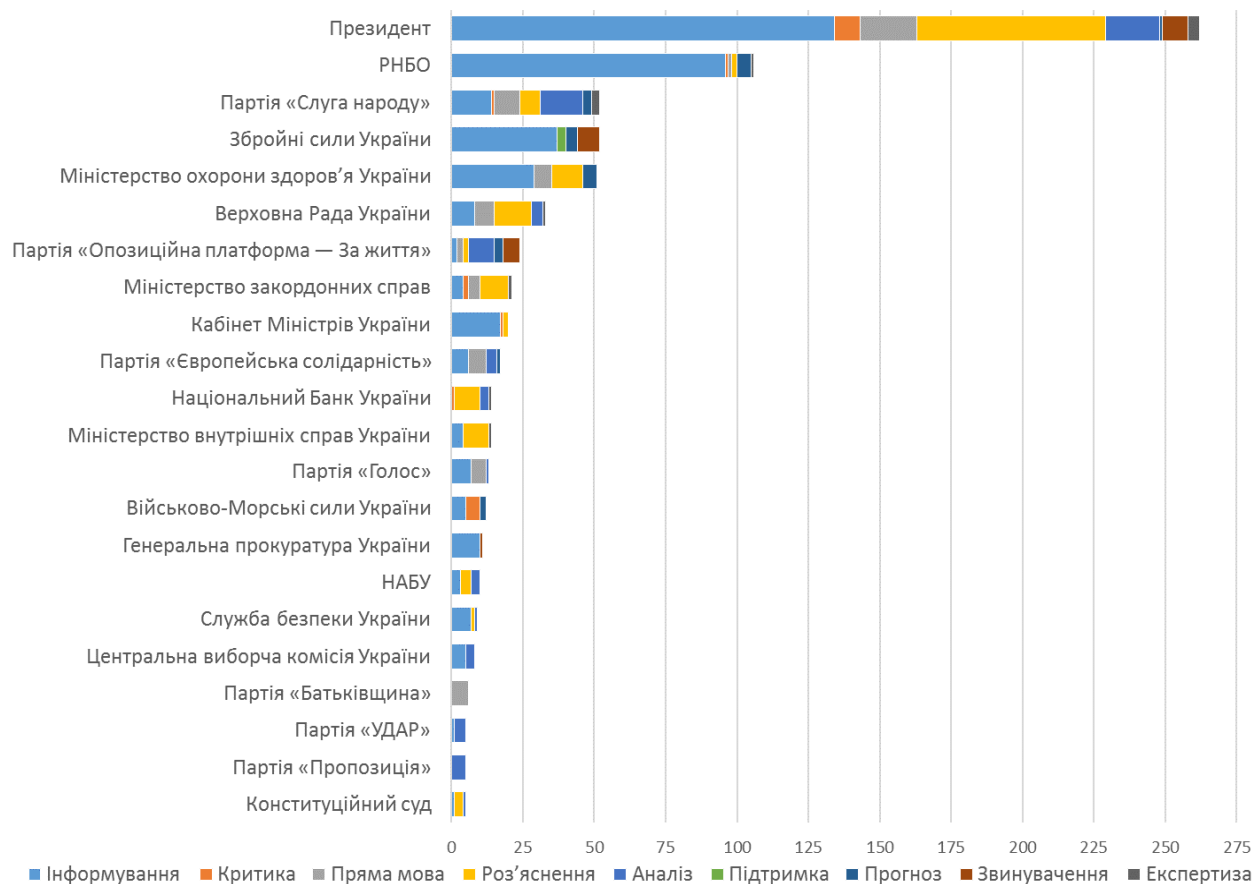
Аналізовані публікації про Україну мають насамперед інформативну тональність; дуже часто у інфосторі РФ прослідковується присутність української тематики практично «у фоновому режимі»; найчастіше інформація, що подається російськими ЗМІ була скопійована з українських новинних сайтів. Такі новинні повідомлення, що констатують факти і не несуть оціночних суджень російських коментаторів, представлені як «нейтральні». У західних інформресурсах часто використовуються публікації, які написані українськими політиками чи діячами для іноземної аудиторії.

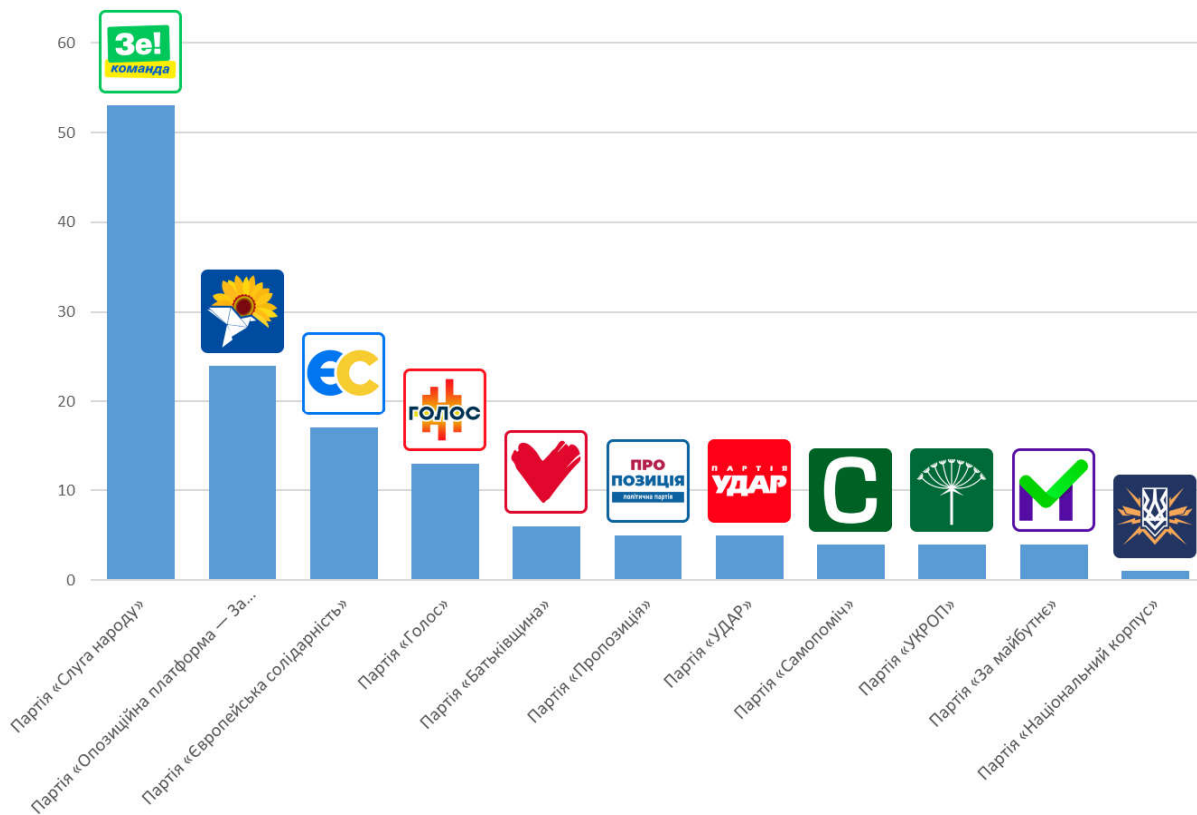
Діаграма 6. Інтенції (мета публікації)

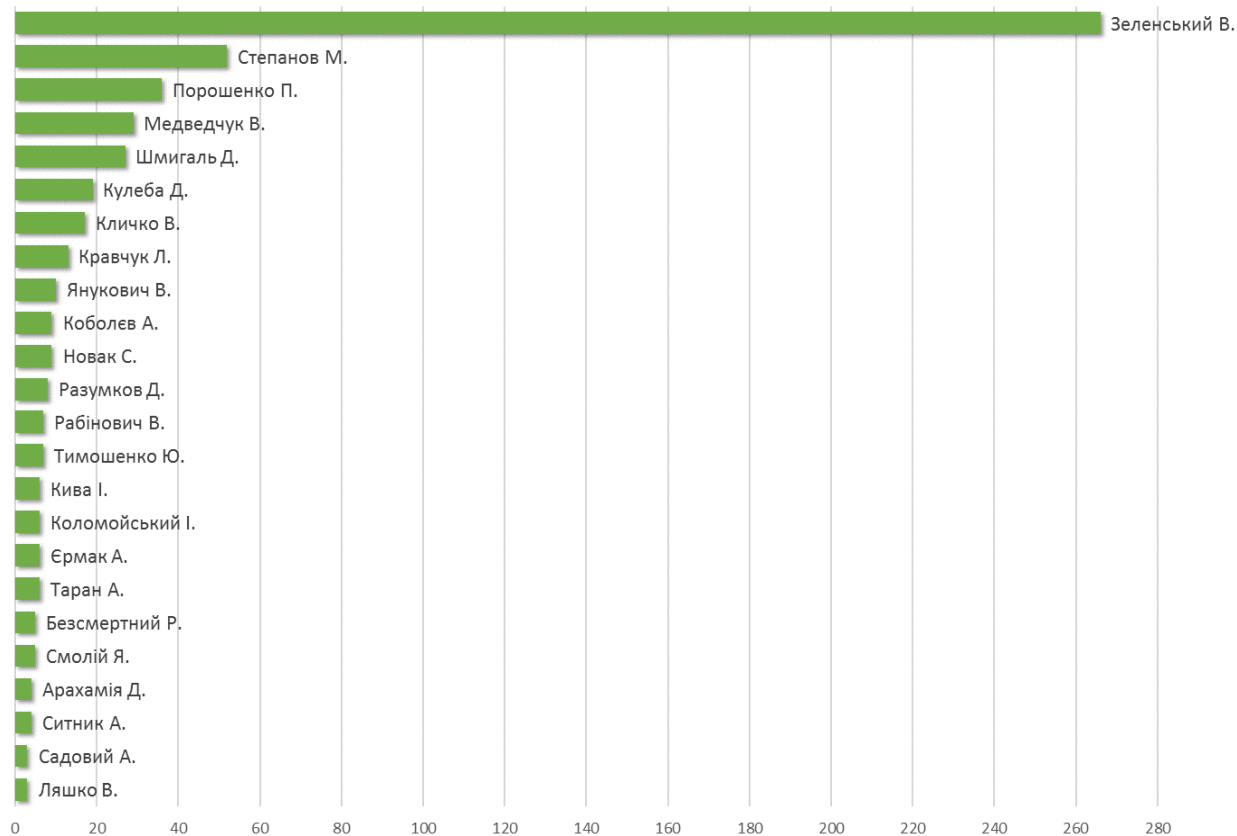
Діаграма 7. Соціальні інститути

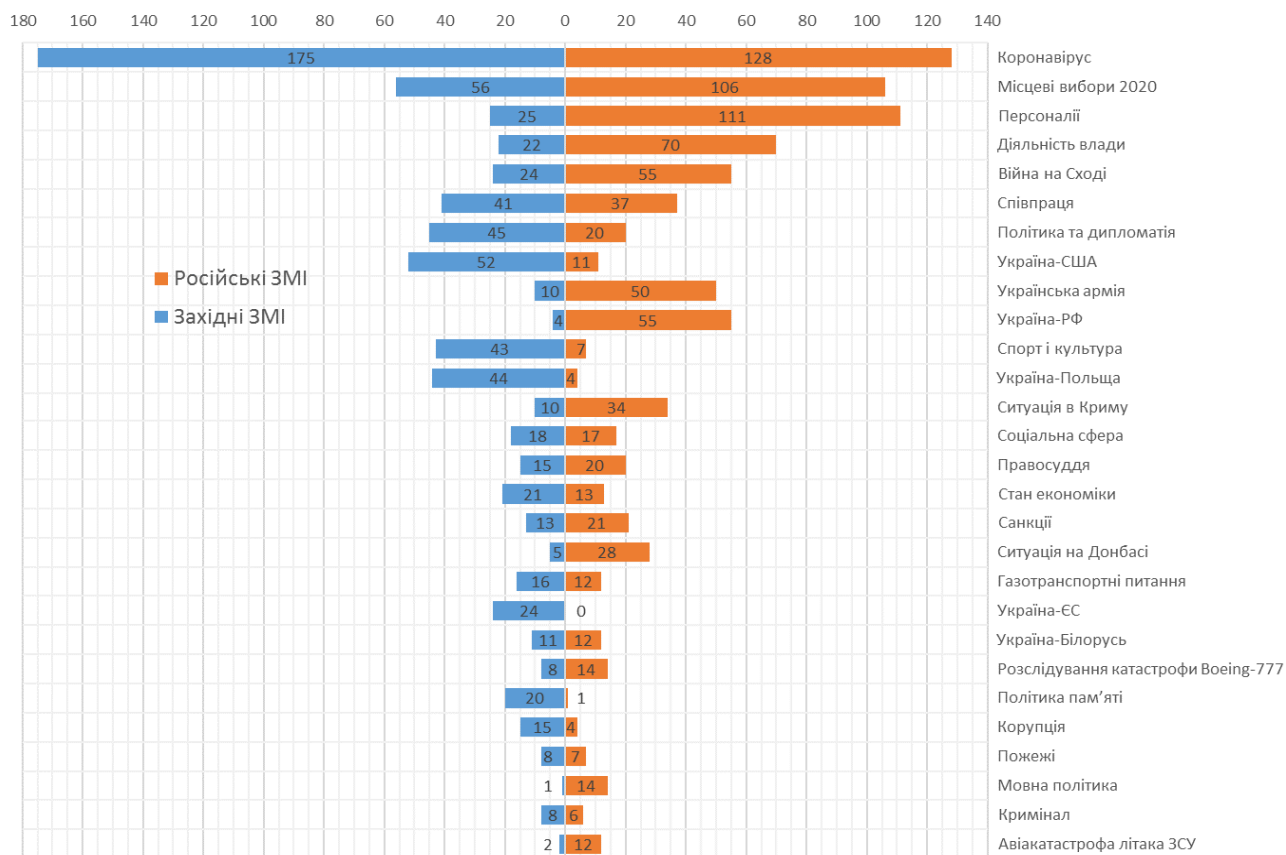
Діаграма 8. Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

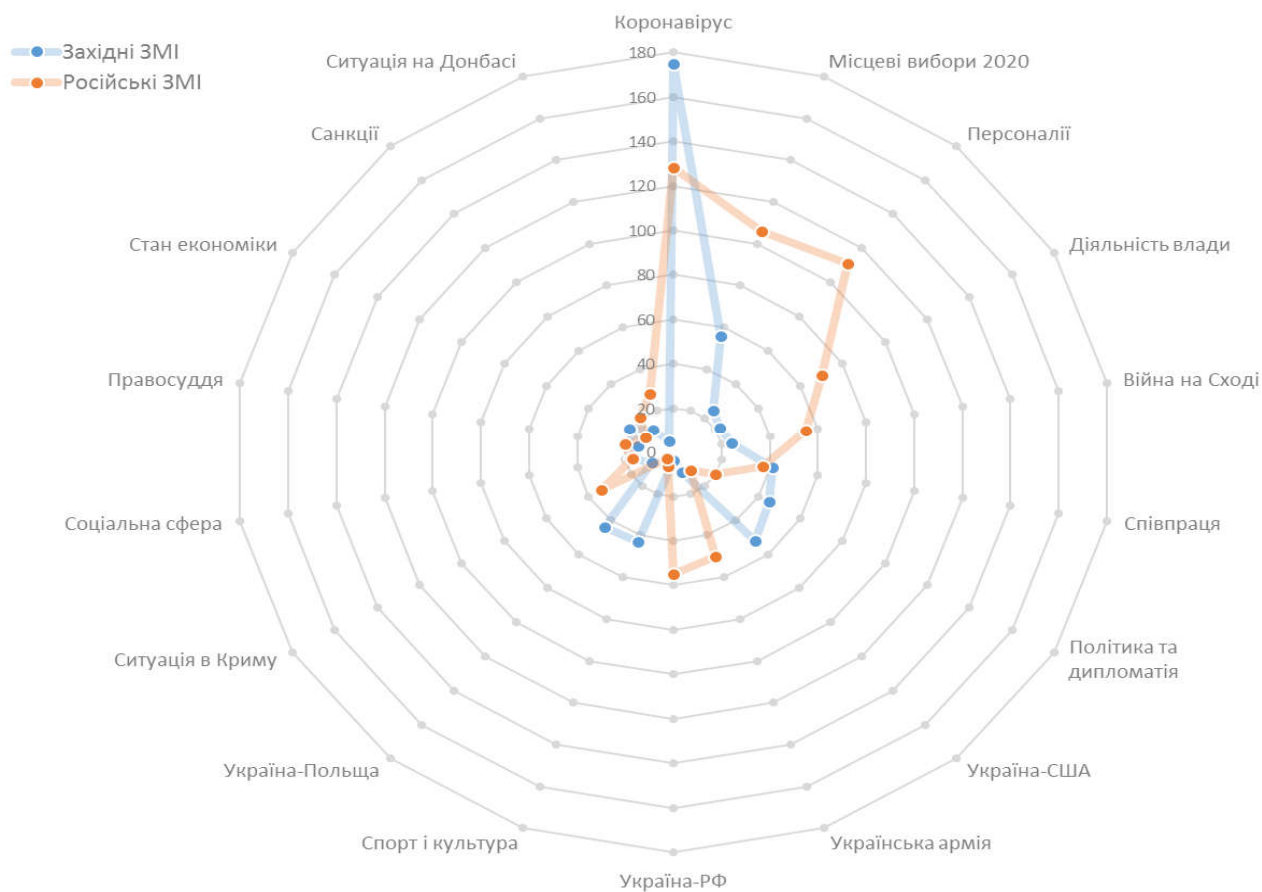
Діаграма 9. Згадувані партії

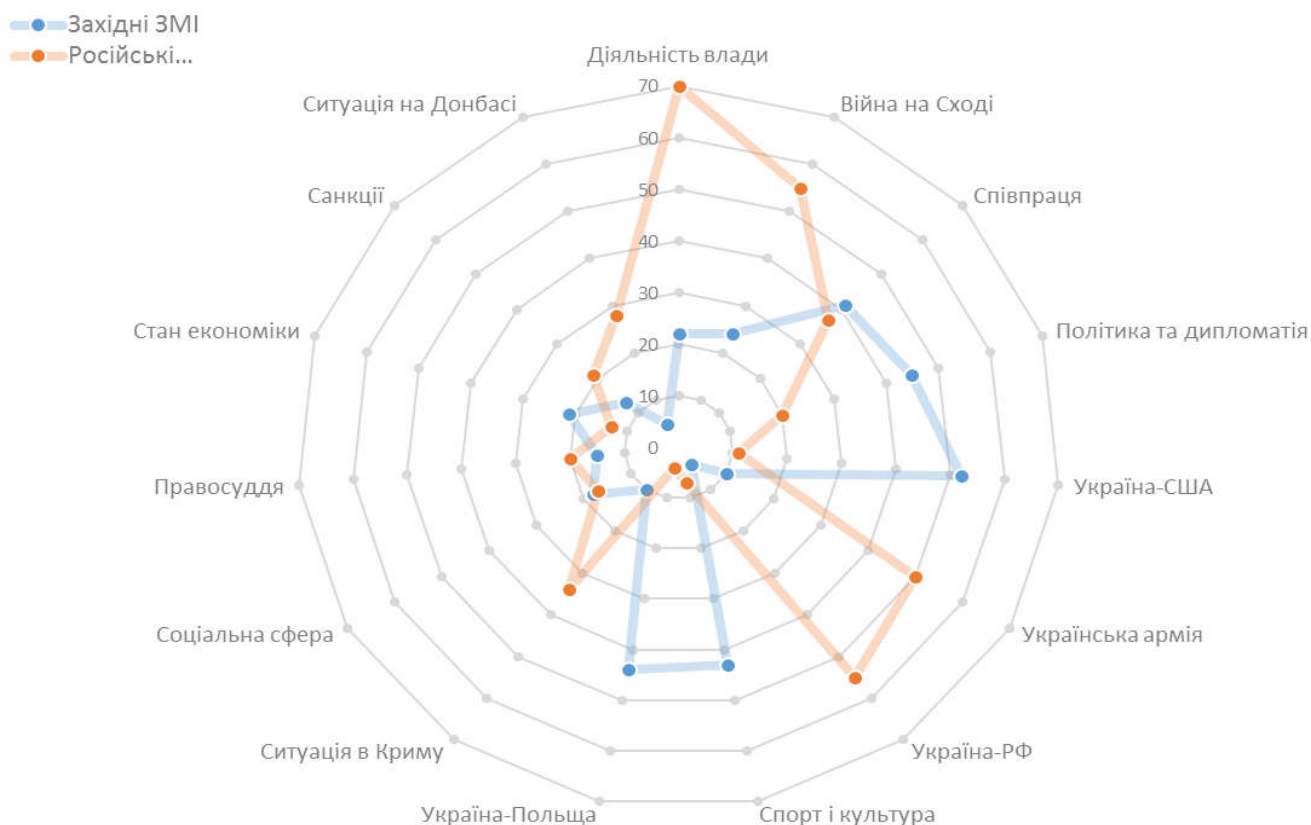
Діаграма 10. Персоналії

Діаграма 11. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

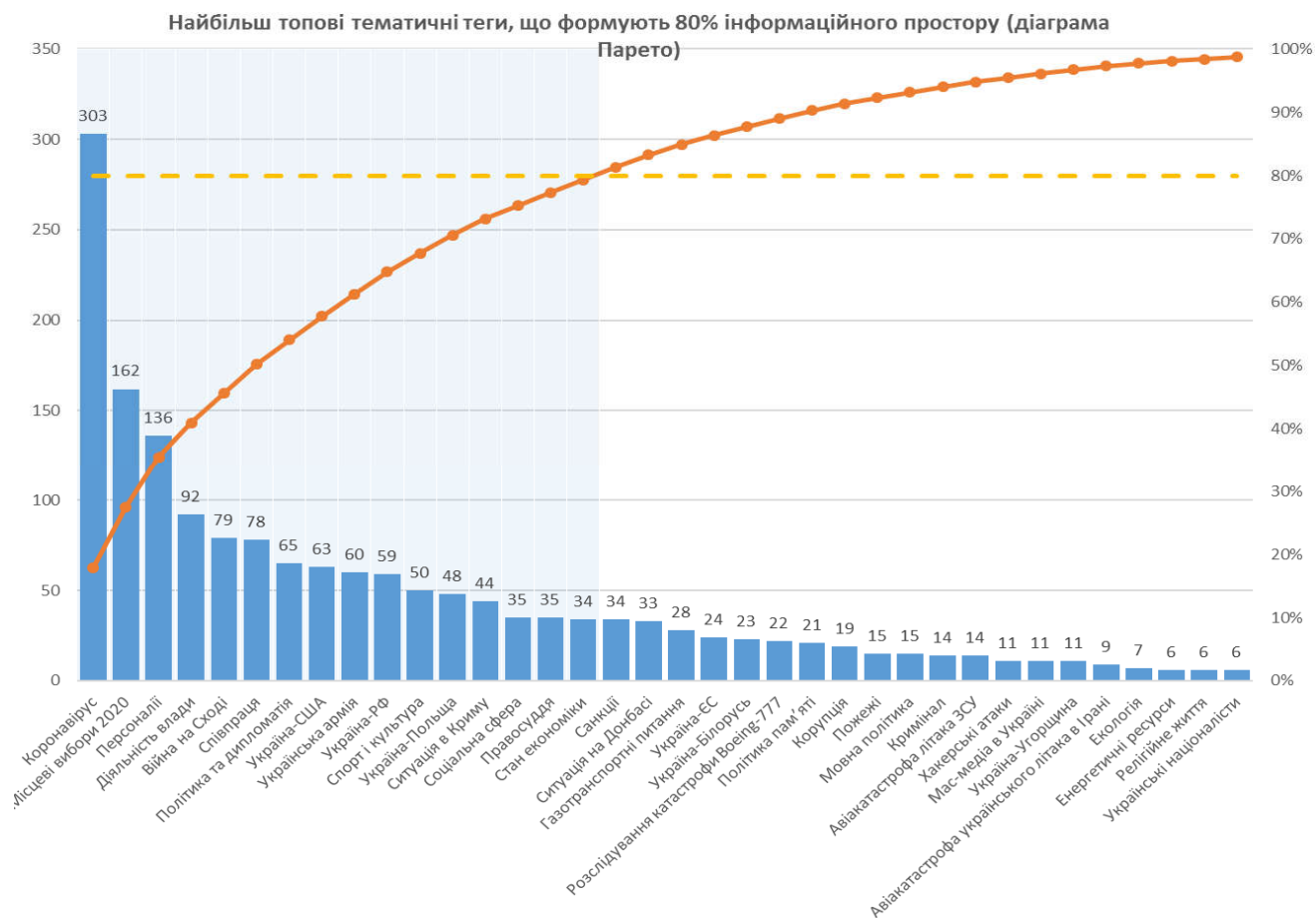
Діаграма 12. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

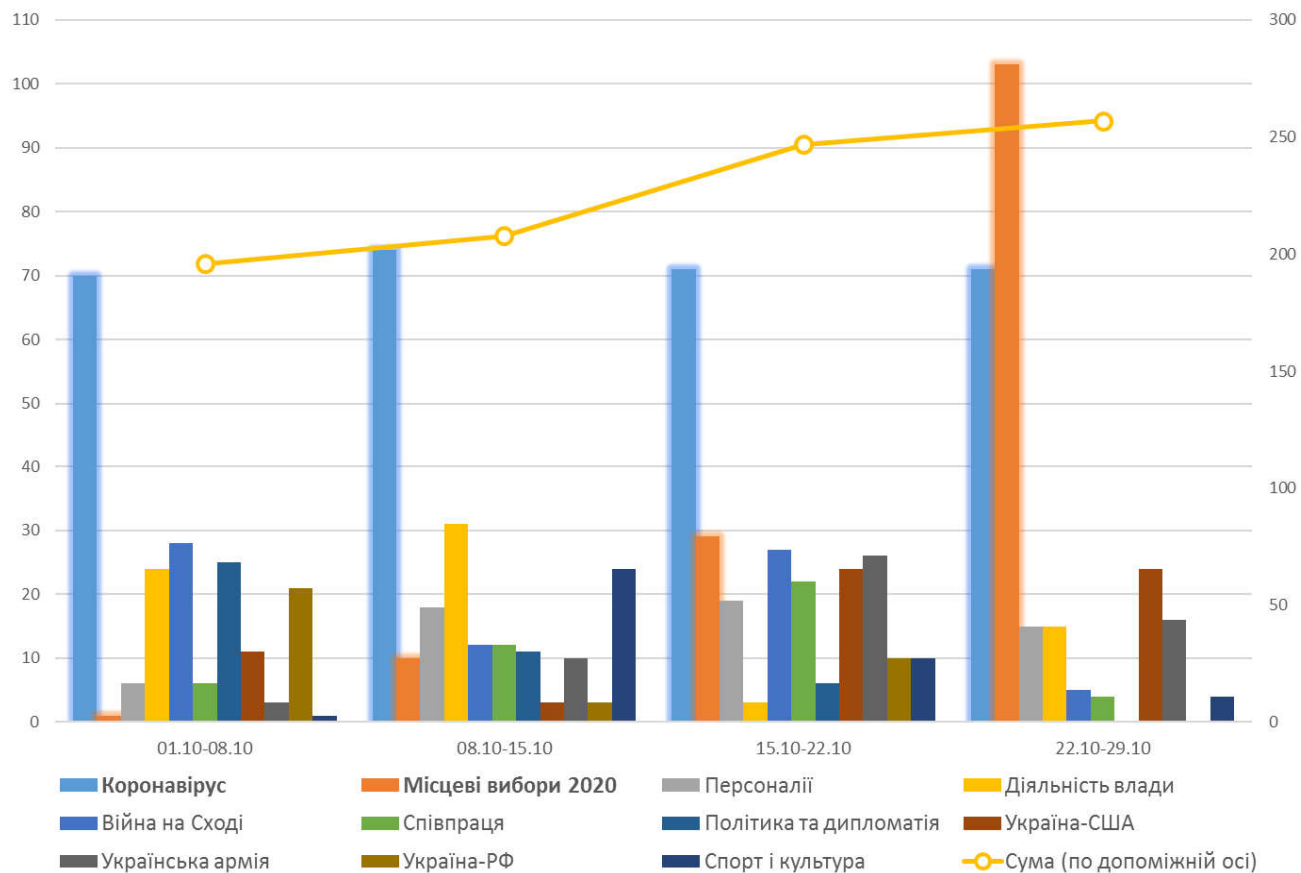
Діаграма 13. Масштабовані показники тегів, що не мають високих значень

Ієрархія висвітлення проблеми за окремими питаннями – від найчастіше обговорюваних до маргінальних проаналізована за допомогою діаграм «Найбільш згадані теги». Це дозволяє зробити висновки про специфіку висвітлення – педалювання чи замовчування тих чи інших тем. Крива Парето на цій же діаграмі відображає специфіку співвідношення кількості повідомлень за тематичними тегами та заповнення інформаційного простору: за точками зміни кривої можна прослідкувати, на яку тематику припадає більшість (80 %) повідомлень.

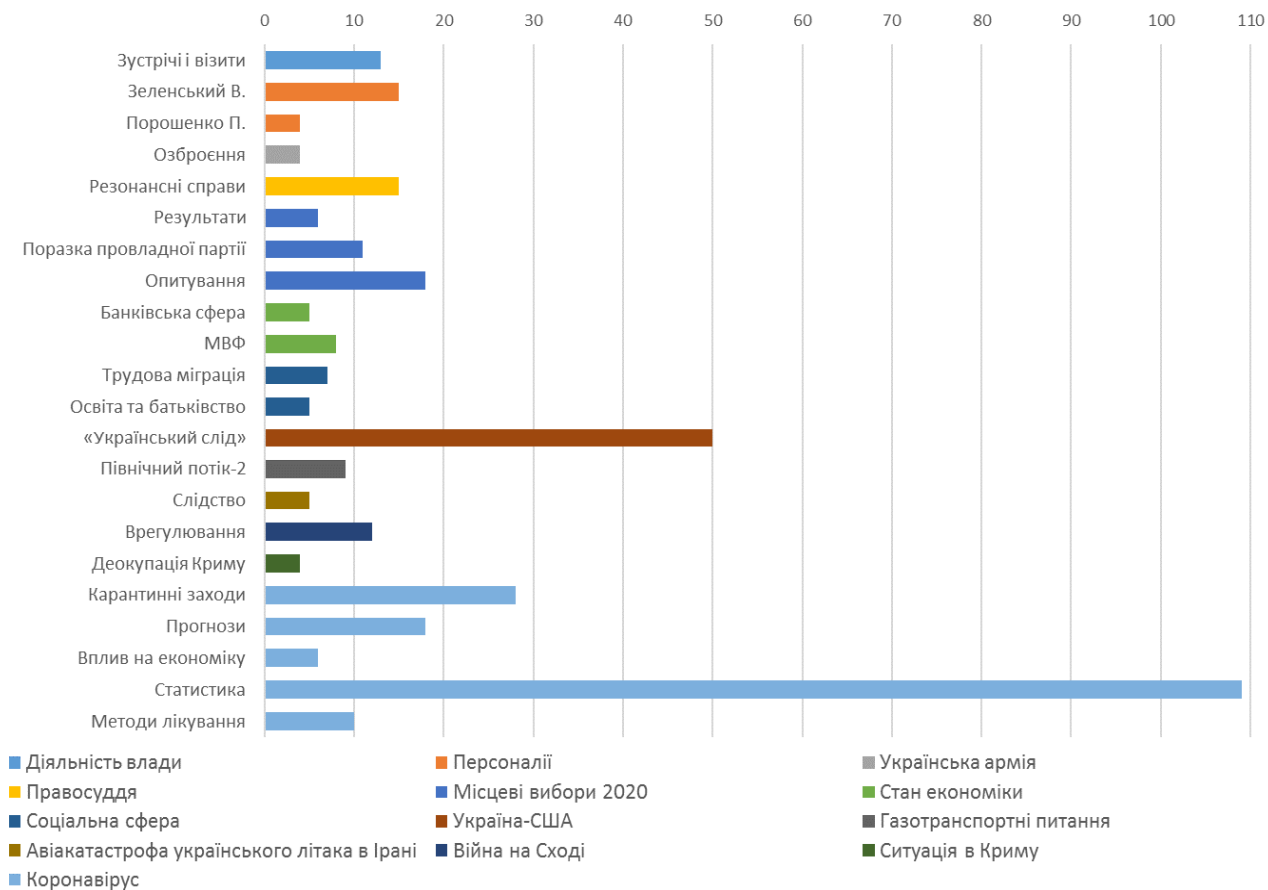

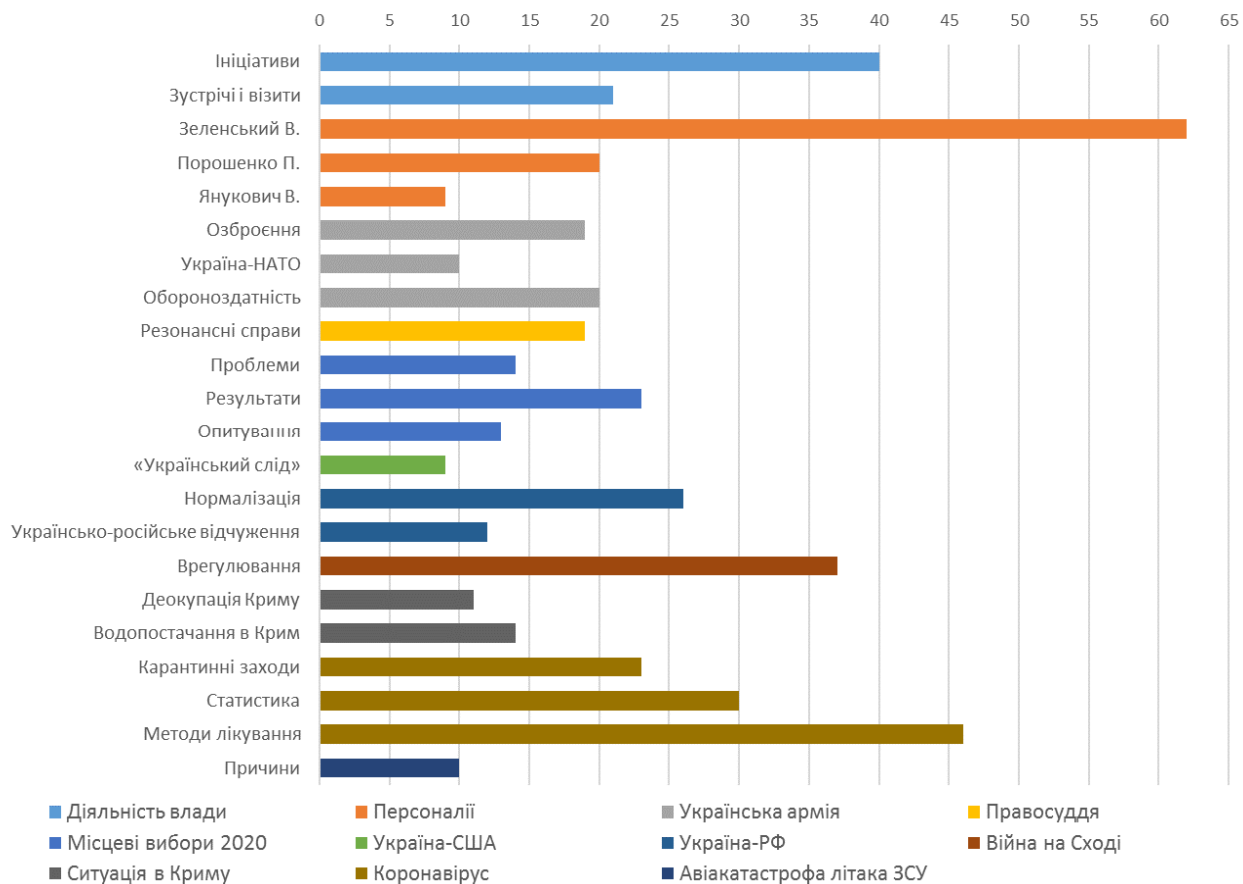
Діаграма 14. Найбільш топові тематичні теги, що формують 80 % інформаційного простору (діаграма Парето)

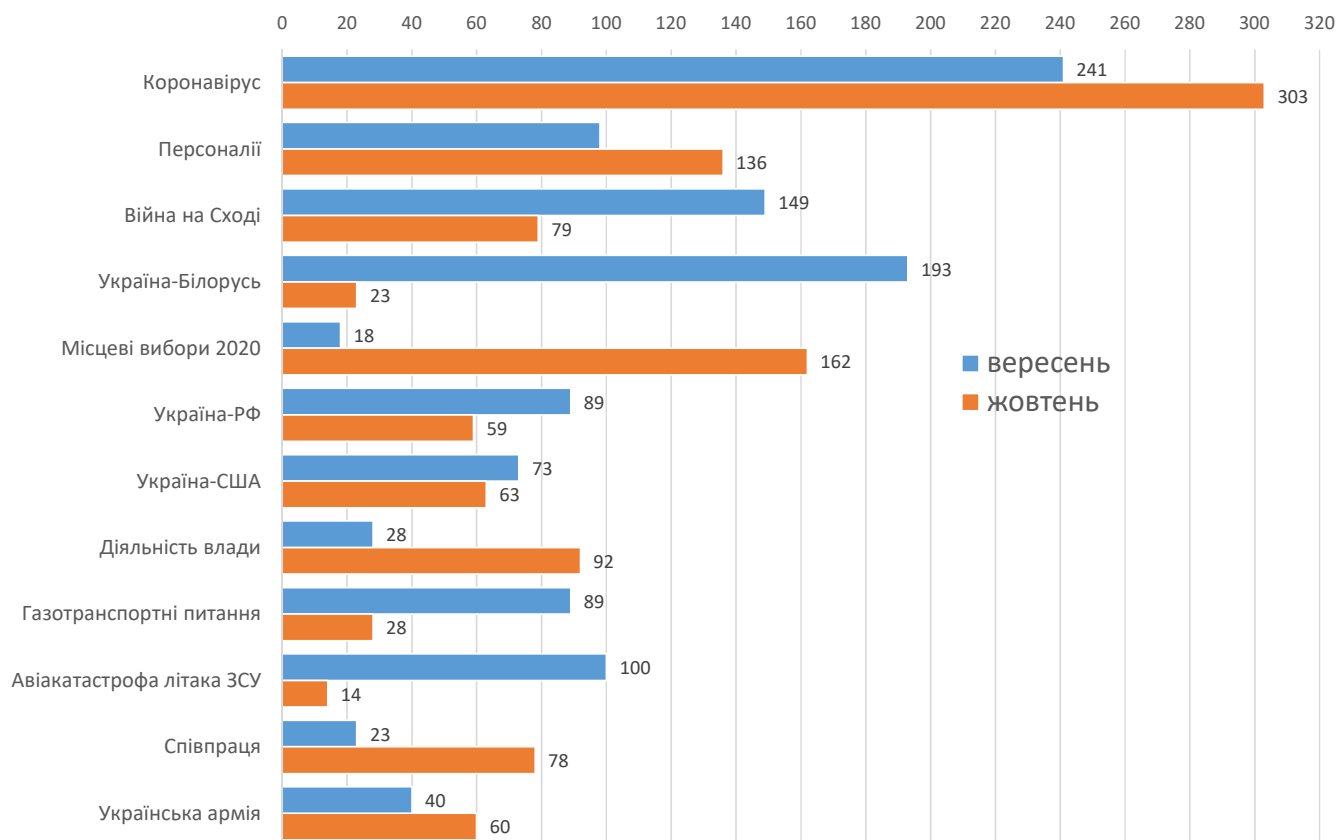
Діаграма 15. Динаміка найбільш топових тематичних тегів

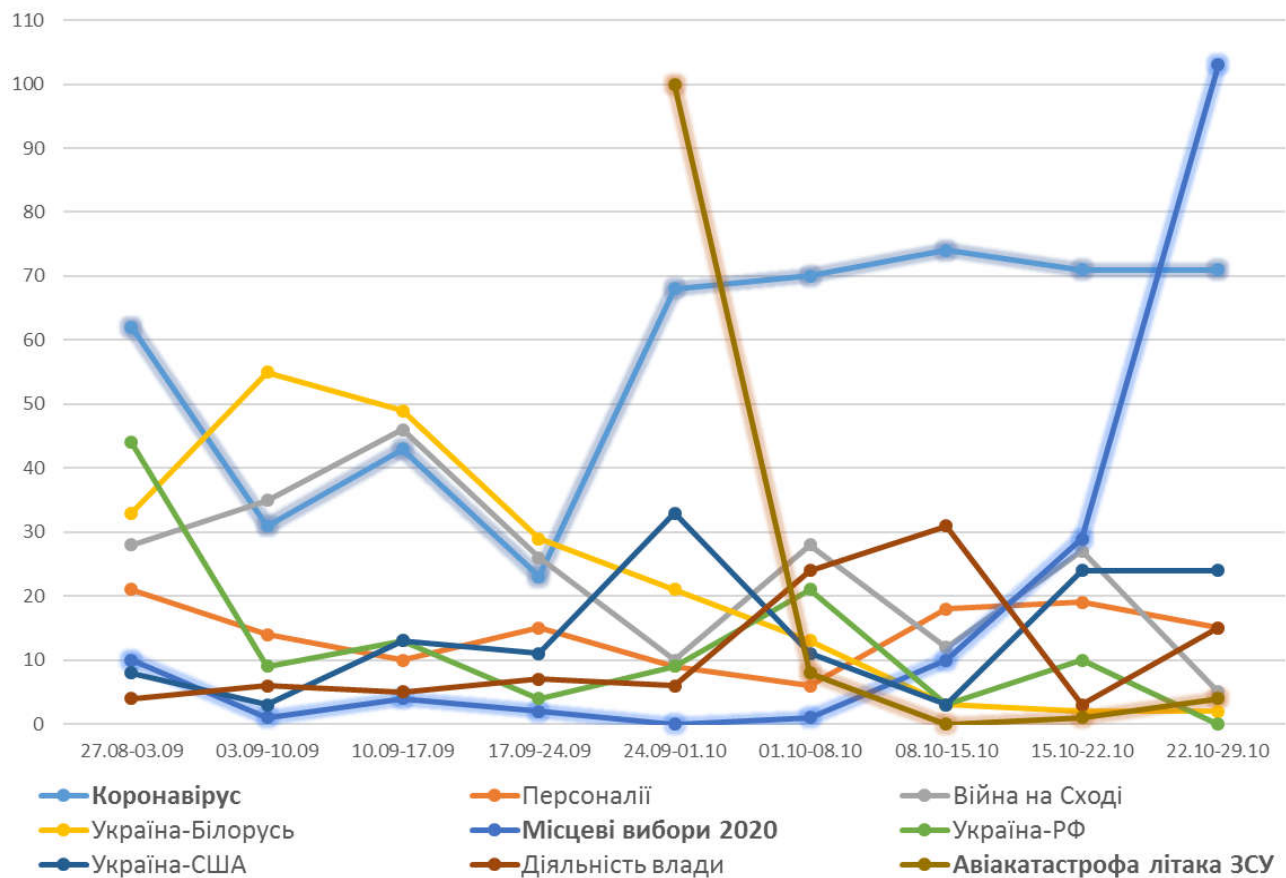
Діаграма 16. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в західних ЗМІ

Діаграма 17. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в російських ЗМІ

Діаграма 18. Порівняння кількості повідомлень найбільш топових тематичних тегів за вересень–жовтень

Діаграма 19. Динаміка найбільш топових тематичних тегів за вересень–жовтень

Реферативний огляд найбільш значимих публікацій

Суспільно-політичні процеси

***

З моменту здобуття незалежності в 1991 р. Україна вважала Америку своїм найкращим і найціннішим другом на міжнародній арені. Ці стосунки стали ще важливішими у 2014 р., коли РФ анексувала Крим та спричинила конфлікт на Донбасі. Але замість того, щоб розглядати США як джерело підтримки, українці зараз дивляться на Вашингтон із страхом і переживанням: українці побоюються, що ще 4 роки правління Дональда Трампа стали б благом для Росії. Вони сподіваються, що президентство Д. Байдена поліпшить відносини між Україною та США та стримає агресію РФ. Українські експерти попередили, що масштабні російські військові навчання, які розпочались цього місяця поблизу південно-східного кордону України, можуть забезпечити прикриття для перестановки військових та техніки в рамках підготовки до нападу на Україну за погодженням з військовими силами РФ, які вже перебувають у Криму. Детальніше у статті *Why Ukraine loves Joe Biden* (Чому Україна любить Джо Байдена) опублікованій на сторінках «Politico.eu» від 01.10.2020 р.

***

Торік на парламентських виборах перемогла провладна партія «Слуга народу», яка вперше потрапила до Верховної Ради України. 43,16 % виборців, котрі взяли тоді участь у голосуванні, надали їй перевагу, покладаючи свої надії на цілковито «нові обличчя». Натомість цього року в Україні – зовсім інша тенденція, про яку розповів В. Червоненко, оглядач ВВС. «Опитування відомих соціологічних компаній вказують, що практично немає міст, де кандидат від Слуги Народу лідирує або хоча б впевнено проходить до другого туру. І це при тому, що президент Зеленський максимально долучився до кампанії: їздить країною і відвідує передвиборчі заходи «слуг» під виглядом презентації стратегій розвитку регіону чи відкриття якихось об'єктів, – констатував оглядач. – Останні опитування засвідчують, що українці на місцевих виборах вже не хочуть «нових облич», а прагнуть «досвідчених політиків». Грунтовніше у статті *«Нові обличчя» в політиці розчарували українців* опублікованій на сторінках «Міст-Online» від 12.10.2020 р.

***

Викриття плагіату в українських дисертаціях, окрім скандалів, поки не має жодних практичних наслідків для самих плагіаторів. Звинувачення у плагіаті в наукових роботах вже не раз ставали для німецьких політиків поворотним моментом для їхньої кар'єри. Уявити подібний сценарій в Україні поки що важко. За оцінками активістів антиплагіатної ініціативи «Дисергейт», залежно від галузі знань плагіат містять від 5 до 80% українських дисертацій. При цьому викриття подібних випадків не призводить до відчутних наслідків, навіть коли до них прикута увага ЗМІ й суспільства, а вчені ступені втрачають лише одиниці з тих, кому закидають академічну недобросовісність. Грунтовніше про те, як можна змінити дану ситуацію у статті *Чому в Україні досі не карають за плагіат у наукових роботах* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 15.10.2020 р.

***

В Україні проживає одна з найбільших єврейських громад у Європі. Все частіше націоналістичні настрої включають ксенофобську та антисемітську риторіку. Переконавання в теоріях змови, пов'язаних з євреями, згодом стали більш звичними в сучасній Україні. Побудова теорій змови та звинувачення євреїв у проблемах в Україні не є нічим новим. Антисемітизм у Західній Україні проник в академічні кола двома різними шляхами: зовні, на чолі з державними бюрократами, і зсередини, на чолі з професорами. Незважаючи на це, обидва підживлюються антисемітськими теоріями змови. Антиукраїнська пропаганда використовує випадки антисемітизму для того, щоб

зобразити українське суспільство таким, що не має толерантності та здатним до непровокованої агресії щодо певних етнічних груп. Скандал у Коломиї привернув увагу з боку місцевих ЗМІ та міжнародних груп. Той підхід, який демонструє поліція в Коломиї, більше схожий на расове профілювання, ніж будь-який вид попередження злочинів. Найтривожнішим фактом у цій історії є те, що саме люди, котрі повинні протистояти дискримінації, є тими, хто активно нею займається. Незважаючи на таку міжнародну реакцію, залишається багато фундаментальних питань. Розлогіше у статті *Jews and conspiracy theories: Antisemitism enters academia in Ukraine* (Євреї та теорії змови) опублікованій на сторінках «New Easter Europe» від 16.10.2020 р.

***

Місцеві вибори в Україні в 2020 р. – щось унікальне. Прагнення діючих нардепів пересісти в депутатські крісла обласних, міських і районних Рад вражає нітрохи не менше. Тільки в сільські та селищні ради не виявив бажання балотуватися жоден народний обранець вищого рангу. Вибух передвиборної активності – результат задекларованої президентом В. Зеленським адміністративної реформи. Скорочення кількості районів в кожному з нинішніх 25 регіонів одним махом викидає на вулицю величезну чиновницьку армію. А оскільки відриватися від бюджетного корита не дуже хочеться, народ стрімголов побіг балотуватися. Хоча б в представницькі органи ОТГ. Але через рік перспективи партії «Слуга Народу» виглядають менш райдужно. Хоча зараз особистий рейтинг президента становить близько 40%, тільки він перестав підживлювати рейтинг президентської партії, який коливається десь в районі 15%. Якщо падіння не вдасться зупинити, вже через рік партію «Слуга Народу» будуть підтримувати не більше 5%. Детальніше про ситуацію на виборах в деяких регіонах у статті *На местных выборах на Украине в депутаты идут семьями* (На місцевих виборах в Україні в депутати йдуть сім'ями) опублікованій на сторінках «Московського комсомольця» від 20.10.2020 р.

***

Економіст та фінансист з Литви Адомас Ажуолас Аудікас 5 років тому розпочав роботу над реформою українських державних підприємств. Зокрема, йому довірено важливі посади в декількох стратегічних українських компаніях. «Укрзалізниця» – це одна з найбільших компаній в регіоні, яка управляє залізничною системою країни. Також він – член наглядових рад осіб, що експлуатують газотранспортну систему, а також очолює УАКУ. Lietuvos Rytas поспілкувався з А. Аудікасом напередодні українських муніципальних виборів, які також мають бути випробуванням для президента В. Зеленського, рейтинг якого майже вдвічі зменшився більше ніж за рік. Проаналізувавши нинішню економічну та політичну ситуацію в Україні, литовський фахівець оцінив вплив країни на глобальну пандемію коронавірусу, успіх реформ та сценарії війни з Росією. Докладніше у статті *Įvertino situaciją Ukrainoje: Kijevui tenka dorotis net su keliais iššūkiais* (Оцінив ситуацію в Україні: Києву доводиться вирішувати навіть кілька викликів) опублікованій на сторінках «Lrytas.lt» 24.10.2020 р.

***

В Україні 25 жовтня пройдуть місцеві вибори, які загрожують стати для президента В. Зеленського та його партії «Слуга народу» своєрідним голосуванням щодо вотуму недовіри. Рік тому його соратники перемогли на парламентських виборах з 43% голосів, а зараз їх рейтинг не перевищує 20%. При цьому багато опозиційних політиків в Україні розглядають дане голосування як прелюдію до можливих дострокових парламентських виборів. Згідно з дослідженням соціологічної групи «Рейтинг» за 16-19 жовтня, серед тих, хто визначився і однозначно готовий прийти на парламентські вибори, партію президента підтримують 16,7% виборців. Стосовно місцевих виборів, то в більшості регіональних рад «слуги народу» зможуть сформувати лише другі або треті за кількістю депутатів фракції. Не очікується і перемог їх представників на виборах мерів великих міст. На місцевому рівні ключову роль найчастіше грає не партійна приналежність, а особистість регіональних політиків. Детальніше про політичний розклад сил у статті *Українцы*

настають на своїх (Українці наполягатимуть на своїх) о публікованій на сторінках «Коммерсанта» від 24.10.2020 р.

***

Після 2019 р., ознаменованого несприйняттям українських еліт, нинішні місцеві вибори сигналізують про їх повернення. «Очікується, що в регіональних столицях 60% нинішніх мерів будуть переобрані в першому турі» – зазначає заступник директора одного з найавторитетніших виборчих агентств країни «Рейтинг» Л. Міссів. Після блискучих минулорічних перемог на виборах Президента та його партії, нині 25 жовтня, провладна партія не зможе отримати жодного місця у муніципальних та регіональних радах. Ставки на цих виборах, безумовно, виходять за рамки питання про місцеву еліту, через 1,5 року після обрання В. Зеленського. Він залишається найпопулярнішою політичною фігурою в країні, хоча й відзначився кількома скандалами, хаотичними перестановками та економічною кризою. Все це завершило ореол непереможності, який його оточував. Основні політичні сили в країні розглядають цей термін як першу реальну можливість завдати поразки колишньому акторові. Розлогіше у статті *En Ukraine, des élections locales aux airs de revanche pour la vieille garde* (В Україні місцеві вибори виглядають як помста старій гвардії) опублікованій на сторінках «La Croix» від 25.10.2020 р.

***

На місцевих виборах в Україні, що відбулися 25 жовтня, у Харків, Одесі і Дніпрі лідирують чинні мери – Г. Кернес, Г. Труханов і Б. Філатов відповідно. Про результати попередніх підрахунків у статті *Місцеві вибори: у Харкові, Львові, Дніпрі і Одесі лідирують чинні мери – екзитпол* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 25.10.2020 р.

***

25 жовтня на виборах міського голови Києва лідирує чинний мер міста В. Кличко, за якого проголосували 47,8 % виборців та партія «УДАР». Ці та інші результати оприлюднені в екзитполі групи «Рейтинг». Докладніше у статті *Вибори у Києві: Кличко лідирує, але має бути другий тур – екзитпол* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 25.10.2020 р.

***

В Україні відбулися місцеві вибори, котрі вкотре підтвердили відоме: поділ країни на схід і захід нікуди не подівся, а технологічні «інтеграційні проекти», якими є партія «Слуга народу» та її обличчя – президент В. Зеленський, мають все більш короткий термін придатності. Різке підвищення питомої політичної ваги місцевої влади – лише наслідок ослаблення центральної влади. Щодо причини посилення мерів, то децентралізація дала їм додаткові повноваження і в разі збільшила бюджети міст. Це дозволяє мерам мати власні фракції в міській та обласній радах і не залежати не тільки від центру, а й від «титульних» спонсорів-олігархів. Тому класична трійка переможців, виглядає так: партія мера з умовною назвою «Наше місто N» – як збірна місцевого бізнесу, «Слуга Народу» або «ОПЗЖ» на півдні і сході, або «Європейська Солідарність» на заході. Фактор мерських партій не дозволяє екстраполювати результати місцевих виборів на всю Україну: ці партії поза ідеологією і є точкою узгодження інтересів місцевих енергетиків, комунальників, забудовників тощо. Детальніше у статті *Зе-зрада* опублікованій на сторінках «Российской газеты» від 26.10.2020 р.

***

В Україні підбивають попередні підсумки місцевих виборів, які пройшли 25 жовтня. За даними екзит-полів, в 5 найбільших містах, в тому числі в Києві, лідирують партії діючих мерів. А ось в коридорах влади підсумками виборів розчаровані: в найбільших міськрадах президентська партія ризикує не набрати більшість. Таким чином, залучити велику кількість виборців на дільниці не допомогло навіть «Всенародне опитування» президента, який закликав українців в день виборів відповісти на «п'ять важливих питань». У ВГО «Комітет виборців України» вважають цей проект невдалим. За даними штабу партії Слуга Народу – підтримали всі пропозиції президента від 64%

до 89% українців. Питання про створення Вільної Економічної Зони на непідконтрольних Україні районах Донбас було оцінено неоднозначно. Втім, наскільки ці цифри відповідають дійсності, поки невідомо: ніякого контролю за підрахунком голосів не було. У будь-якому випадку куди менш позитивними виявилися для «Слуги Народу» підсумки голосування на виборах місцевих органів влади. Як повідомили в ЦВК, остаточні результати будуть відомі лише через 3-5 днів, але, за даними екзит-полів, для «Слуги Народу» вибори обернулися провалом. Розлогіше у статті *Україна избрала других слуг* (Україна обрала інших слуг) опублікованій на сторінках «Коммерсанта» від 26.10.2020 р.

***

Президент України В. Зеленський зазнав невдачі на місцевих виборах 25 жовтня, оскільки його партія не змогла завоювати потенційних виборців та побачила, що проросійські сили набирають популярності. Голосування відбулося на тлі нових випадків Covid-19 і після непростого першого року перебування при владі, коли Зеленський намагався виконати обіцянки щодо викорінювання корупції і припинення 6-річної війни з бойовиками на Донбасі, яких підтримувала РФ. Його популярність вже знизилася до найнижчого рівня порівняно з часом його перемоги на президентських виборах 2019 р. Партія «Слуга народу» програла нинішні місцеві вибори у всіх найбільших містах та в більшість місцевих рад. Стосовно опитування Президента, то зусилля щодо нього виявилися невдалими, явка досягла лише 36,9%. Незважаючи на це В. Зеленський все-таки привітав результати виборів, заявивши, що голосування «відповідало найвищим демократичним стандартам» і використавши нагоду, щоб вдарити по таких країнах, як РФ та Білорусь. Грунтовніше у статті *Ukrainian Leader's Party Flops in Local Elections in Big Cities* (Партія українського лідера провалилася на місцевих виборах у великих містах) опублікованій на сторінках «Bloomberg» від 26.10.2020 р.

***

Більшість учасників опитування В. Зеленського відповіли позитивно на 4 із 5 його пунктів, лише з питання Вільної Економічної Зони на Донбасі половина опитаних висловилися проти. Переважна більшість громадян України, які взяли участь в ініційованому президентом України всенародному опитуванні, підтримали ідеї щодо запровадження довічного ув'язнення за корупцію, скорочення чисельності депутатів ВРУ, легалізації канабісу в медичних цілях і використання Україною гарантій Будапештського меморандуму. Про це свідчать результати обробки 74% анкет опитування «5 запитань від президента», розміщені 26 жовтня на сторінці партії «Слуга народу» у Facebook. При цьому, передає агентство «Інтерфакс-Україна», лише половина учасників опитування (46,7%) підтримали створення ВЕЗ на території Донецької та Луганської обл., тоді як інша половина (46,5%) виступила проти. Докладніше про результати голосування та оцінку опитування експертів ВГО «Комітет виборців України» у статті *П'ять питань Зеленського: більшість українців підтримала усе, крім ВЕЗ на Донбасі* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 26.10.2020 р.

***

Місцеві вибори ознаменували кінець «зеленої ейфорії» в Україні і продемонстрували дедалі більшу успішність регіональних політичних проєктів. Мери по всій країні цементують владу, отримавши нові ресурси. Внаслідок децентралізації бюджети громад отримують значно більші фінансові ресурси, ніж до реформи. А органи місцевого самоврядування – ширші повноваження. Відповідно, дуже жвавою і конкурентною була і виборча боротьба по всій країні. Чи не головною інтригою виборів було питання, чи вдасться партії президента продовжити минулорічну тріумфальну серію після вражаючої перемоги на президентських і парламентських виборах. Схоже, сьогодні магія рейтингу президента втратила свою силу. Правляча партія, як свідчать дані екзитполів, не має шансів вибороти мерське крісло жодного з найбільших українських міст. За партійними списками вона займає здебільшого не перше і навіть не друге місце. Провал правлячої партії з тріском спостерігається по всіх регіонах. Здебільшого у ключових обласних центрах

перемагають діючі міські голови та їхні партії. Детальніше про результати I туру у статті *Mісцеві вибори: переможці й переможені* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 26.10.2020 р.

***

Успіх президента та його партії «Слуга народу» 2019 р. не вдалося перенести на місцеві вибори 25 жовтня. За даними екзитполів, у найбільших містах України перемогу здобули чинні мери та їхні партії. При цьому кандидати від партії "Слуга Народу" посіли другі, треті та ще нижчі місця і можуть розраховувати в найкращому разі на вихід в другий тур. Характерною ознакою цих виборів стало домінування місцевих партій та блоків на сході та півдні України, тоді як виборці центру і Заходу і надалі віддають перевагу всеукраїнським політсилам. Соціолог К. Малєєв пояснює цей феномен тим, що за останні 12 років в Україні спостерігається тенденція до зростання авторитету та впливовості місцевих політичних та адміністративних лідерів, а також мерів міст і їх партій. Президент «Центру інноваційного консалтингу «КДА» А. Д. Корнійчук прогнозує, в межах децентралізації «місцева влада значно посилить вплив на місцеву і загальнодержавну політику», адже матиме тепер значно більші повноваження щодо розподілу бюджетних коштів, аніж попередники. Розлогіше у статті *Місцеві вибори в Україні: поразка партії Зеленського та триумф чинних мерів* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 26.10.2020 р.

***

13 жовтня Президент України повідомив про публічне опитування, яке відбудеться 25 жовтня. Згідно з заявами президента та його партії, в ньому братимуть участь до 5 млн. виборців, що дасть можливість громадянам висловити свою думку з важливих для них питань. Бажання Зеленського проводити опитування одночасно з місцевими виборами зустріли хвилю критики з боку юристів та членів громадянського суспільства. Більше того, незалежне опитування соціологічної групи «Рейтинг» продемонструвало, що люди, які брали участь у опитуванні, частіше підтримували пропозиції президента. Було опитано 9947 виборців по всій Україні, у яких поцікавились, чи брали вони участь у місцевих виборах та в президентському опитуванні. За його результатами, більше третини виборців не відповіли на питання опитування. І прихильники різних партій брали участь у ньому по-різному. За даними ЦВК, у виборах взяли участь менше 37% зареєстрованих виборців. Тож їх відповідь не можна розглядати як погляди українського суспільства. Тому зараз слід запобігти тому, щоб подібні заходи по зв'язкам з громадськістю не стали основою державної політики. Грунтовніше у статті *Zelensky's new poll could be a threat to local elections in Ukraine* (Нове опитування Зеленського може загрожувати місцевим виборам в Україні) опублікованій на сторінках «New EasternEurope» від 26.10.2020 р.

***

Недавні місцеві вибори в Україні можуть мати далекосяжні наслідки для президента Зеленського та всієї країни. Його політична база виявилася слабкою. Голосування підкреслило небезпеку помсти між проросійськими силами та старою регіональною елітою епохи В. Януковича. Офіційних результатів поки що немає, але 26 жовтня лідер проросійської Опозиційної платформи За життя Ю. Бойко заявив, що під час голосування 25 жовтня, вони посіли перше місце на Донбасі та перше і друге в решті південно-східної частини країни. Для деяких це загрожує повторним поєдинком на наступних парламентських та президентських виборах. Виборча комісія має звітувати про остаточні результати до 6 листопада. Докладніше у статті *Na Ukrainie odzyskują wpływ siły prorosyjskie i ludzie obalonego przez Majdan prezydenta Janukowycza* (В Україні проросійські сили та вигнаний Майданом президент Янукович відновлюють свій вплив) опублікованій на сторінках «Wyborcza.pl:Swiat» від 27.10.2020 р.

Соціально-економічні процеси

***

61 % українців хочуть повернутися до Польщі працювати, такі дані наводить компанія «Barometr Polskiego Rynku Pracy». Головними причинами еміграції до Польщі, на їх думку, є вища зарплата,

географічна та культурна близькість, а також низький мовний бар'єр. Кожен 5-й українець бачить майбутнє своїх дітей за межами своєї батьківщини. За підрахунками НБУ, за кордоном перебуває до 7–9 млн. українців. Такий масовий характер економічної еміграції, що триває вже кілька років, спричинює зростання толерантності до виїзду. Адже крім більшого заробітку є й інші фінансові аргументи. Політична та економічна стабільність або більші можливості розвитку – це переваги, від яких, особливо молодь, не хоче відмовлятися. Докладніше у статті *Ukraińcy chcą wrócić do pracy w Polsce* (Українці хочуть повернутися працювати в Польщу) опублікованій на сторінках «wGospodarce.pl: informacja» від 01.10.2020 р.

***

Як показало щомісячне опитування Reuters від 6 жовтня, українська гривня до кінця року, ймовірно, ослабне до 29 грн. за долар США. Аналітики вважають, що іноземний відтік від місцевих облігацій та більші державні витрати на соціальне забезпечення на тлі економічного спаду додадуть додаткового тиску на валюту, в результаті чого вона втратить близько 18% своєї вартості в 2020 р. У вересні Кабінет Міністрів погасив понад \$2 млрд. зовнішньої заборгованості, але не отримав очікуваних \$700 млн. від Міжнародного Валютного Фонду. Україна не отримала також і від інших міжнародних організацій грошової допомоги для стабілізації фінансової ситуації в країні. Перспективи розблокування допомоги Києвом невизначені. Детальніше у статті *Ukrainian hryvnia seen weakening to five-year low without IMF support: Reuters poll* (Без підтримки МВФ українська гривня ослабла до п'ятирічного мінімуму: опитування Reuters) опублікованій на сторінках «Reuters» від 06.10.2020 р.

***

Багато іноземців, зайнятих у Польщі, досі хочуть працювати в Німеччині. Однак інтерес до економічної міграції до країн, крім Польщі, зменшився під час пандемії. Про це свідчать результати соціологічного дослідження «Іноземний працівник в епоху пандемії», проведеного Дослідженням Східної Європи у Варшавському університеті та компанією EWL, яка спеціалізується на наборі працівників зі Східної Європи. і. Розлогіше у статті *Cudzoziemcy podczas pandemii nadal chcą pracować w Polsce. Mniej myśli o wyjeździe do Niemiec* (Під час пандемії іноземці все ще хочуть працювати в Польщі. Він менше думає про поїздку до Німеччини) опублікованій на сторінках «Wyborcza.pl: Wrocław» від 07.10.2020 р.

***

За для відродження економіки та боротьби з пандемією коронавірусу, НБУ зберігає найнижчі процентні ставки. 13 з 15 українських аналітиків, опитаних Reuters, бачать базову процентну ставку незмінною, тоді як два учасники вважають, що вона буде знижена до 5,5 %. У червні Україна забезпечила угоду з МВФ на суму \$ 5 млрд. і очікувала отримати близько \$ 700 млн. з цих коштів у держбюджеті у вересні та аналогічну суму до кінця року. Але МВФ відклав свою місію до Києва, очікуючи чітких сигналів про те, що влада продовжить антикорупційні заходи, продовжить реформи та збереже незалежність НБУ. Прогнози експертів у статті *Ukraine likely to keep key interest rate on hold at 6%: Reuters poll* (Україна, ймовірно, утримає ключову процентну ставку на утриманні в 6 %: опитування Reuters) опублікованій на сторінках «Reuters» від 21.10.2020 р.

Міжнародні процеси/зв'язки

***

Як зазначається у статті, за президентства Д. Трампа Україна поступово зійшла з порядку денного США. Глава Білого дому не цікавиться подіями на пострадянському просторі, він не вважає Росію головною загрозою, для стримування якої потрібно активно працювати в регіоні, і всіляко уникає теми фінансової підтримки Києва. 3 листопада в США відбудуться президентські вибори, результати яких можуть змінити відносини з Україною. Докладніше у статті «Меньше

восторгов»: почему Киев хочет видеть Байдена президентом («Менше захвату»: чому Київ хоче бачити Байдена президентом) опублікованій на сторінках «Газети.ru» від 01.10.2020 р.

***

Свій перший «живий» міжнародний саміт з початку пандемії ЄС вирішив провести з Україною. Тим самим у Євросоюзі вказали на ту важливість, яку відводять відносинам з Києвом. Про це на пресконференції за підсумками 22-го саміту Україна – ЄС заявив і президент Європейської Ради Ш. Мішель. Це відзначив і президент України В. Зеленський, назвавши перший «живий» саміт додатковим свідченням «пріоритетної уваги» ЄС до співпраці з Україною. Грунтовніше у статті *Зеленський у Брюсселі: як пройшов перший "живий" саміт Україна-ЄС* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 07.10.2020 р.

***

Очільник МЗС України Д. Кулеба вважає, що Київ і Анкара можуть побудувати щось більше, ніж просто стратегічне партнерство. Про це він заявив в інтерв'ю ВВС, зазначивши, що Україна вже встановила тісну співпрацю з Туреччиною, в тому числі і у військовій сфері. Взагалі Київ дійсно активно працює над поглибленням співпраці з Анкарою – акцент робиться на військово-технічній сфері. Зокрема, на виробництві безпілотників. За підсумками візиту Р. Ердогана до Києва, було підписано угоду про військово-фінансове співробітництво між країнами та ряд інших двосторонніх документів. Активізувалася також робота по поглибленню економічного співробітництва між країнами. А дипломатичне лавірування Ердогана, вже стало його козирем і нікого не дивує, що він може домовлятися про розподіл сфери впливу в Сирії з Москвою і, одночасно з цим, вітати Зеленського гаслом українських націоналістів. Вибудовуючи відносини з конфліктуючими сторонами, Ердоган показує свою незалежність і підсилює переговорні позиції. Україні, в свою чергу, вигідно отримувати жести підтримки від інших політичних гравців, особливо, якщо їх пов'язують тісні відносини з Росією. Докладніше у статті *Турецько-український союз* (Турецько-український союз) опублікованій на сторінках «Газети.ru» від 07.10.2020 р.

***

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG) підписало інвестиційну угоду з Energy Resources of Ukraine (ERU) про спільний проект розвідки та видобутку в Україні, повідомляє компанія. Роботи планується розпочати в першій половині 2021 р. після отримання необхідних погоджень та дозволів. Угода регулює загальні умови співпраці у галузі майбутніх інвестицій та визначає графік подальшої роботи над проектом, розташованим в Україні, біля кордону з Польщею. Високий виробничий потенціал ліцензії підтверджується геологічним аналізом, проведеним компанією PGNiG, який показує співвідношення геологічних структур з Перемишльським родовищем – найбільшим родовищем природного газу в Польщі. В ній зазначено, що укладення угоди є важливим кроком для початку спільної роботи в цій галузі. Важливим елементом участі в інвестиційних проектах в Україні є страхування від політичних ризиків. Детальніше у статті *Jest-umowa-pgnig-z-eru-wspolnego-wydobycia-na-ukrainie* (Існує домовленість між PGNiG та ОСВ про спільне виробництво в Україні) опублікованій на сторінках «wGospodarce.pl: informacje» від 12.10.2020 р.

***

У статті аналізується історія з військово-біологічними об'єктами Пентагону на території України. Понад 400 лабораторій військово-біологічного профілю по всьому світу розмістили США. Основною офіційною причиною і метою роботи американців є захист здоров'я населення регіону і вивчення місцевих патогенів. В Україні нині як мінімум 15 подібних центрів, які працюють під керівництвом військових США. Зараз у країні зафіксовано майже 280 тисяч випадків інфікування COVID-19 – це більше, ніж у кожного з сусідів, крім Росії. На жаль, велика кількість біолабораторій Пентагону не допомогла країні впоратися з пандемією, адже саме біобезпека були однією з цілей розміщення об'єктів в Україні. Швидше навпаки, охорона здоров'я виявилася не готовою до таких масштабних

випробувань. Ситуація зі стрімким поширенням коронавірусу по світу ставить питання про безпеку подібних віварій на території дружніх США країн. Якщо з далекого Уханя пандемія розрослася до неймовірних розмірів, то що буде в разі необережності або аварії на американських біооб'єктах? Докладніше у статті *Віварій для Пентагона. Біологічні полігони України* (Віварій для Пентагону) опублікованій на сторінках «Военного обозрения» від 13.10.2020 р.

***

Схоже, що важлива для російських виробників тема підтримки потужностей і збереження робочих місць може загубитися в кулуарних розмовах про нюанси ціноутворення. За оцінками ШПЕМ, попит на залізничні колеса в 2020 р. скоротиться до 1,5 млн штук порівняно з 1,8 млн. штук у минулому році. Вже зараз російські і казахські потужності є профіцитними на 30%. На цьому тлі пролунала раціональна ідея про підтримку російських виробників за рахунок обмеження імпорту коліс з України. Хоча Мінтранс офіційно не коментує тему, таке рішення виглядає логічним у світлі жорстких обмежень і санкцій проти РФ з боку української влади. У травні залізниці України ввели заборону для вагонів, укомплектованих колесами китайських компаній, що постачали колеса для операторів РФ. Заступник голови АОЗРС Д. Семенкіна відзначала, що українській стороні такий крок потрібен для захисту інтересів свого виробника. У СВП впевнені, що заборона буде правильною дзеркальною мірою і російські виробники в змозі повністю закрити потреби ринку без негативного впливу на вартість продукції. Докладніше у статті *«Ограничение импорта колес из Украины – правильное решение»* («Обмеження імпорту коліс з України – правильне рішення») опублікованій на сторінках «Газета.ru» від 15.10.2020 р.

***

МЗС Росії заявило «про неможливість подальшої участі в тристоронній консультації з Австралією і Нідерландами з питань, пов'язаних з авіакатастрофою рейсу МН17» над сходом України 17 липня 2014 р. Відразу після катастрофи було ініційовано 2 міжнародних розслідування. Першим стало технічне розслідування DSB, що проводилося за нормативами і під егідою ІКАО. РФ брала участь у цьому розслідуванні по лінії Росавіації. Це розслідування закінчилося публікацією підсумкового звіту, згідно з яким рейс МН17 був збитий зенітною ракетою комплексу «Бук» з території, що контролювалася сепаратистами. І всі ці роки, не маючи можливості впливати на хід розслідування, Росія всіма засобами намагалася перешкодити встановлювати істину вкиданням помилкових версій і дискредитувати його звинуваченнями в необ'єктивності і антиросійської ангажованості. Позиції сторін, незважаючи на закритий характер консультацій, кардинально різнилися: Нідерланди і Австралія вимагали від РФ визнання відповідальності за загибель МН17 і виплати компенсацій родичам загиблих, а Росія, судячи з інсайду, погоджувалася на компенсації без визнання відповідальності. Детальніше у статті *Заплатим, но не признаемся?* (Заплатимо, але не визнаємо?) опублікованій на сторінках «Новой газетъ» від 16.10.2020 р.

***

Криза в Білорусі стала несподіванкою для багатьох людей як за її межами, так і всередині країни. Дійшовши до точки неповернення, зараз цілком ймовірно, що ця подія матиме довгострокові наслідки для європейської безпеки, а також легітимності ЄС у його східному сусідстві. Як результат, антиурядові протести вивели на поверхню низку різних, а часом і суперечливих наративів. Хоча Росія неодноразово звинувачувала країни ЄС у підживленні протестів у Білорусі, західні розповіді залишаються досить неоднозначними. Це відображає постійні проблеми на Заході щодо підходу до автократій та певного нерозуміння подій, що розгортаються в країні. Проте постійний пошук аналогій та конкуренція між різними наративами затьмарює унікальність кризи, яка все ще пронизує все білоруське суспільство, вільне від будь-яких геополітичних прагнень. Грунтовніше про ці наративи у статті *“Second Ukraine in Belarus”? European narratives concerning the Belarusian pro-democracy movement* («Друга Україна в Білорусі»? Європейські наративи щодо білоруського про демократичного руху) опублікованій на сторінках «New Eastern Europe» від 23.10.2020 р.

Українська армія

***

Як відзначається у статті, Військово-промисловий комплекс України втратив конкурентоздатність і зіткнувся на світових ринках з активною конкуренцією з боку Росії. Про це заявив гендиректор компанії «Укрспецекспорт» В. Ніздря. За його словами, РФ дуже активно конкурує з Україною на її «базових ринках», в тому числі застосовуючи дипломатію. Основною причиною втрати конкурентоспроможності української військової продукції він назвав втрату переваг, проблеми в економічній і політичній площині, а також розрив безлічі «операційних зв'язків». У той же час РФ таких проблем не має. Після розвалу СРСР і проголошення незалежної України, на її території залишилося близько 17% від всього ВПК СРСР, що в цілому становило близько 2000 підприємств і організацій. Однак за минулі роки велика частина цих підприємств була ліквідована, нині ця тенденція триває. Докладніше у статті *Конкуренція со стороны РФ: в Киеве заявили об угрозе украинскому ВПК* (Конкуренція з боку РФ: в Києві заявили про загрозу українському ВПК) опублікованій на сторінках «Военного обозрения» від 10.10.2020 р.

Російсько-українське протистояння

***

Повноважний представник Росії в Тресторонній контактній групі (ТКГ) Б. Гризлов вважає, що заяви української влади про плани повернути Донбас на своїх умовах говорять про фактичне припинення виконання Києвом мінських угод. Зокрема, Гризлов звернув увагу на фразу на сайті президента України: «Головною метою нашої делегації, як і всієї держави, є повернення виключно на українських умовах всіх тимчасово окупованих територій». Ця заява принципово суперечить самій основі мінських угод, вважає Гризлов. «Безумовно, така позиція юридично нікчемна, але політичні наслідки у неї катастрофічні», – зазначив російський повпред. Київ повинен повернутися до виконання мінських угод, додав він. За його словами, саме українська сторона «гальмує будь-які домовленості», незважаючи на спроби Києва привласнити досягнення по припиненню вогню. Розлогіше у статті *Грызлов заявил о «фактическом прекращении» минских соглашений* (Гризлов заявив про «фактичне припинення» мінських угод) опублікованій на сторінках «РБК» від 01.10.2020 р.

***

Ставлення українців до Росії порівняно з початком року погіршилося, а ставлення росіян до України – покращилося. Про це свідчать результати спільного проєкту КМІС та недержавної дослідницької організації в РФ «Левада-Центр», оприлюдненому 7 жовтня. Під час попереднього такого опитування, проведеного в лютому 2020 р., добре або дуже добре до Росії ставилися 54% українців, а 33% сприймали РФ погано або ж дуже погано. Про позитивне ставлення до України тоді заявив 41% опитаних росіян, 47% сприймали Україну негативно. Як зауважують соціологи, ставлення українців до Росії суттєво залежить від регіону. Наприклад, на заході позитивно до ставляться 30 % респондентів, у центрі – 38 %, на півдні – 52% , а на сході – 56% опитаних. Ті, хто негативно ставиться до Росії, живуть в західному регіоні (56%), а найменше з таким ставленням – у східному регіоні (27%). Як зазначають у дослідженні, вдруге за історію спостережень із 2008 р. отримано результати, коли росіяни краще ставляться до України, ніж українці до Росії. Така ситуація склалася і у вересні 2019 р., що пов'язували із очікуваннями росіян від нової української влади. Детальніше у статті *Ставлення українців до Росії погіршилося* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 07.10.2020 р.

***

Сьогодні Москва наполягає на організації прямих переговорів між Україною та маріонетковими урядами, які підтримує Росія, на окупованих територіях Донбасу, а також на наданні цим регіонам

особливого статусу, який обмежував би суверенітет України. Власне, це формула «території в обмін на суверенітет», реалізація якої забезпечить Москві додаткові важелі для дестабілізації української держави та блокування реформ, а також європейської та євроатлантичної інтеграції. Ми повинні раз і назавжди попрощатися з ілюзіями можливого компромісу з нинішнім керівництвом Росії. Україна терміново потребує ефективних реформ для досягнення позитивних успіхів в економічному розвитку, істотного підвищення рівня життя та вдосконалення демократичних інститутів і верховенства права. Важливо показати людям на окупованих територіях, що їх чекає після відновлення українського суверенітету. Докладніше у статті *We still need a more realistic approach to the issue of Donbas de-occupation* (Нам ще потрібен більш реалістичний підхід до питання деокупації Донбасу) опублікованій на сторінках «New Eastern Europe» від 19.10.2020 р.

Окуповані території

***

Причиною виходу Криму зі складу України стало не тотальне злодійство, як вважають деякі українські політики, а паталогічна ненависть до російської мови і героїзація бандерівщини, вважає депутат Держдуми від Севастополя Д. Белік, коментуючи висловлювання колишнього міністра МВСУ та начальника кримського главку МВС Г. Москаля, який зв'язав втрату Україною контролю над АРК з масштабним розкраданням київською владою. Розкрадання в український період справді були, визнав Д. Белік, причому їх масштаби мали колосальний, всеосяжний характер. З Києва приходили вказівки про «прихватування» держвласності на півострові. Але не розкрадання стали головною причиною, що спонукала кримчан висловитися на референдумі 2014 р. про входження до складу РФ, зазначив депутат. Одностайне голосування кримчан на референдумі стало відповіддю Києву на русофобію і містечковий нацизм, вважає він. Раніше Г. Москаль пояснив втрату Києвом контролю над Кримом тотальним розкраданням політичним істеблішментом на півострові. Грунтовніше у статті *В Госдуме объяснили украинскому генералу, почему Киев потерял Крым* (У Держдумі пояснили українському генералу, чому Київ втратив Крим) опублікованій на сторінках «Российской газеты» від 02.10.2020 р.

***

Українські правозахисники зібрали покази свідків на Донбасі: голод, збройні напади на цивільних, позасудові страти і мародерство. Усе це, сподіваються вони, стане основою майбутнього розслідування військової агресії РФ. Свідчення очевидців транзиту російської зброї через Довжанськ (Свердловськ) Луганської обл., терор проти місцевого населення, маніпуляції і фейки російської пропаганди та голод на непідконтрольній Україні території Донбасу – такі факти увійшли до чергового звіту УГСПЛ, який оприлюднили у ході онлайн-презентації 7 жовтня. Документування подій на Донбасі з 2014 р., і дотепер, відбувається у межах програми «Права людини в дії», яка впроваджується УГСПЛ за підтримки USAID. Вже наявні та подальші документування на непідконтрольних Києву територіях Донбасі та Криму, за словами правозахисників, мають стати поштовхом до розслідування засвідчених злочинів і передання матеріалів слідства до українських та міжнародних судових органів. Розлогіше у статті *Матеріали для розслідування: українські правозахисники документують злочини на Донбасі* опублікованій на сторінках «Deutsche Welle» від 07.10.2020 р.

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Жовтень 2020

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Бергелський (інфографіка),
О. Каращук, І. Соболева,
В. Вакульчук

Комп'ютерне верстання:

Н. Крапіва

Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 1,21.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
siaz2014@ukr.net